

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

MONITORING IZVJEŠTAJ

Crna Gora

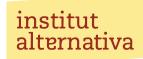
supported by:

Auswärtiges Amt

CRTA:

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Na Samitu Berlinskog procesa održanom 10. novembra 2020. u Sofiji, lideri zapadno-balkanske šestorke (WB6), Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije, podržali su Akcioni plan za Zajedničko regionalno tržište (CRM) 2021-2024 i Akcioni plan za Zelenu agendu 2021-2030.

Na osnovu izvještaja o implementaciji RCC-a i desk istraživanja sprovedenog u periodu od novembra 2023. godine, Institut alternativa ima uvid u trenutni nivo implementacije akcionalih planova u Crnoj Gori.

U cilju prikupljanja relevantnih podataka, istraživanje je obuhvatilo konsultovanje ministarstva, nevladine organizacije, kancelarije RCC-a, kao i Strategije digitalne transformacije Crne Gore. Za digitalno područje Institut alternativa se obratio Ministarstvu javne uprave i Ministarstvu ekonomskog razvoja. Za pitanja implementacije Zelene agende, Institut se obratio Ministarstvu energetike i rudarstva i Ministarstvu turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

Akcioni plan za zajedničko regionalno tržište podijeljen je u četiri ključna područja: 1) **regionalna trgovinska oblast: slobodno kretanje robe, usluga, kapitala i ljudi**,

uključujući sveobuhvatne mјere, kao što su Zelene ulice, kako bi se uskladili s pravilima i standardima u skladu s EU-om i pružile mogućnosti kompanijama i građanima; 2) **regionalno investicijsko područje**, uskladiti investicione politike sa standardima EU i najboljom međunarodnom praksom i promovisati region stranim investitorima; 3) **regionalno digitalno područje**, integrисати Zapadni Balkan u panevropsko digitalno tržište; i 4) **regionalna industrijska i inovacijska oblast**, transformisati industrijske sektore, oblikovati lance vrijednosti kojima pripadaju i pripremiti ih za realnost današnjice i izazove sjutrašnjice.

Akcioni plan za Zelenu agendu podijeljen je u pet ključnih oblasti: 1) **dekarbonizacija**; 2) **cirkularna ekonomija**; 3) **uklanjanje zagađenja**; 4) **održiva poljoprivreda**; i 5) **zaštita prirode i biodiverziteta**.

Ovaj monitoring izvještaj će se fokusirati na trenutni nivo implementacije obaveza preuzetih u okviru Berlinskog procesa, sa posebnim fokusom na **Regionalno digitalno područje** (Zajedničko regionalno tržište) i **dekarbonizaciju** (Zelena agenda).

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

ZAJEDNIČKO REGIONALNO TRŽIŠTE (CRM) - REGIONALNO DIGITALNO PODRUČJE

Digitalna infrastruktura i povezanost: U Crnoj Gori je u ovoj oblasti postignuto nekoliko značajnih rezultata. To uključuje uspostavljanje Direkcije za širokopojasni pristup internetu, dodjelivanje radio frekvencija za 5G i potpisivanje Sporazuma o romingu za Zapadni Balkan radi poboljšanja regionalnih usluga rominga.

Digitalne vještine i kompetencije: Implementacija Strategije za digitalizaciju obrazovnog sistema je napredovala, uključujući kreiranje digitalnog sadržaja za učenike, nastavnike i roditelje radi unapređenja znanja i digitalnih vještina. Sesije obuke poboljšale su digitalne vještine za 1.200 nastavnika. Digitalna škola je proširena online samoučenjem putem Digionice, a pokrenute su i dvije e-usluge za upis u privatne predškolske ustanove i studentske domove.

Digitalna ekonomija u eri novih ICT tehnologija: Postignuća uključuju aktivno učešće Crne Gore na digitalnim godišnjim samitima, uz pokretanje aktivnosti na uspostavljanju ICT mreže za državne službenike, čiji je cilj podsticanje razvoja interoperabilnih usluga javne uprave. Dalje, uloženi su naporci da se poboljša koordinacija između institucija javne uprave i podrži jačanje kapaciteta u IKT-u. Pored toga, Crna Gora je potpisala Program EU Digitalna Evropa i osnovala Digitalnu akademiju za jačanje digitalnih vještina.

Povjerenje i bezbjednost: Crna Gora je postigla značajne prekretnice u svom sajber sektoru, uključujući završetak Studije izvodljivosti o tehničkoj interoperabilnosti, izradu Zakona o zaštiti ličnih podataka usk-

lađenog sa GDPR-om i uspostavljanje CIRT jedinice. U toku su i planovi za uspostavljanje Agencije za sajber bezbjednost, dok saradnja sa ENISA-om i uspostavljanje Regionalnog centra za sajber bezbjednost naglašavaju posvećenost jačanju sajber sposobnosti i podsticanju regionalne saradnje.

ZELENA AGENDA - DEKARBONIZACIJA

Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore radi na izradi novog Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača u skladu sa propisima EU. Crna Gora se obavezala da će smanjiti emisiju gasova staklene bašte za 35% do 2020. godine i ima za cilj dalje smanjenje emisija za 55% u skladu sa ciljem Energetske zajednice. Svjetska banka je odobrila sredstva za izradu Strategije o niskokarbonском razvoju. U saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera nastavlja realizaciju projekta „Jačanje kapaciteta Crne Gore da integriše rizike klimatskih promjena u proces planiranja“ za razvoj Nacionalnog plana za prilagođavanje klimatskim promjenama-NAP, koji finansira Zeleni klimatski fond (GCF). Crna Gora je takođe osnovala Komisiju za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisionih kredita, sa planovima za ažuriranje ETS propisa. Pored toga, uz podršku IUCN-a, Crna Gora implementira projekat ADAPT za jačanje kapaciteta zainteresovanih strana u prilagođavanju klimatskim promjenama.

Nacrt mapiranja matrice relevantnih činioča

Prioritet 1: Zajedničko regionalno tržište

Opšti pregled:

Nivo implementacije			
Nema	Minoran	Umjeren	Transformativan

Zajedničko regionalno tržište – Regionalno digitalno područje – Crna Gora

Aktivnost	Rok	Napredak (politike, aktivnosti)	Odgovorna(e) institucija(e)	Sljedeći koraci)
Omogućiti fiksni širokopojasni pristup internetu za veliku većinu domaćinstava	2024			
Uspostaviti kancelarije za kompetenciju širokopojasnog pristupa (BCO) u ZB (gdje oni ne postoje) i ojačati njihove kapacitete za podršku implementaciji širokopojasnog pristupa	2021	Osnovana nacionalna kancelarija/direkcija za nadležnost u oblasti širokopojasnog pristupa: Formirana je Direkcija-Uprava za širokopojasni pristup internetu. ; U okviru Uprave za elektronsku komunikaciju, poštansku djelatnost i radio spektar u Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma uspješno je formirana Direkcija za širokopojasni pristup internetu, čime je ispunjena i obaveza osnivanja Nacionalne kancelarije za širokopojasni pristup (Broadband Competence Office - BCO), predviđeno Akcionim planom za zajedničko regionalno tržište (Zajedničko regionalno tržište).	Ministarstvo ekonomskog razvoja	

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Povezivanje
akademskih i
istraživačkih mreža
u ZB6, uz podršku i
saradnju GEANT-a

2022

Razviti 5G
mapu puta za
Zapadni Balkan i
osigurati efikasnu
implementaciju
u skladu sa
vremenskim okvirom
definisanim u njemu

2023

Mobilnim operaterima su
dodijeljene radio frekvencije
iz opsega 700 MHz i 3,6
GHz.; Ukupni prihodi od
dodjele radio-frekvencija
u postupku javne aukcije,
koji predstavljaju prihode
Budžeta Crne Gore,
iznose 8.836.000,00 eura.
Na ovaj način uspješno
je realizovana aktivnost
dodjela radio frekvencija
iz pionirskih 5G opsega,
utvrđena Mapom puta
za uvođenje 5G mobilnih
komunikacionih mreža koju
je Vlada Crne Gore usvojila
u decembru 2021. godine.

Smanjite naknade
za roming unutar
ZB6 i EU-ZB kroz
implementaciju
Sporazuma o
romingu za ZB
i Mape puta za
smanjenje cijena
rominga između EU
i ZB

Završiti finalnu
fazu Ugovora
o regionalnom
romingu

2021

Potpisan je Sporazum
o roamingu za Zapadni
Balkan sa ciljem uvođenja
rezima Roam Like At Home
od 1. jula 2021. godine i
započeta implementacija.

Finalizovati Mapu
puta za smanjenje
cijena rominga
između EU i ZB
i djelotvornu
implementaciju
u skladu sa
vremenskim okvirom
definisanim u njoj

2021

MONITORING IZVJEŠTAJ

Razviti strategije digitalnih vještina i dogovoriti kratkoročne i srednjoročne regionalne akcije za digitalno usavršavanje	2022 - 2023	Napredovala je implementacija Strategije digitalizacije obrazovnog sistema, pored kreiranja digitalnih sadržaja za učenike, nastavnike i roditelje, sa ciljem podizanja nivoa znanja i razvoja digitalnih vještina ovih ciljnih grupa. Pored toga, realizovana je obuka o unapređenju digitalnih vještina za 1.200 nastavnika.	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Dalja implementacija Strategije.
Uspostaviti repozitorijum kurseva i drugih programa obuke koje su razvile različite organizacije, uključujući MOOC-ove sa uspostavljenim univerzitetima na osnovu analize jaza ZB i potreba za digitalnim vještinama za ciljane grupe	2022	Proširenje Digitalne škole sa mogućnošću online samostalnog učenja putem Digionice, bazirane na platformi Learning Passport.¹ Pokrenute su dvije e-usluge za podnošenje zahtjeva za upis u privatne predškolske ustanove i studentske domove.	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	
Izraditi akcione planove za digitalno obrazovanje i promovisati jednakost u pristupu, za ugrožene grupe i manjine, posebno Rome	2022	Nema napretka.	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	
Organizovati redovne sastanke na visokom nivou, uključujući godišnji digitalni samit, kako bi se osiguralo da digitalna agenda stoji na čelu regionalne transformacije	Godišnje	Organizovano je šest događaja (Sarajevo 2023, Priština 2022, Podgorica 2021, Tirana 2020, Beograd 2018, Skoplje 2017).		Makedonija je predložila da bude domaćin Digitalnog samita 2024.

¹ Više informacija o "Digitalnoj školi" i platformi "Digionica" dostupno na <https://digitalnaskola.edu.me/en/index.html>

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Uskladiti standarde za metapodatke za otvorene podatke na regionalnom nivou na osnovu standarda EU koji će se primjenjivati u cijelom regionu i njegovati princip otvorenih podataka	2023		
Postizanje sporazuma o regionalnoj interoperabilnosti usluga naplate putarine na Zapadnom Balkanu	2022 - 2024	Nema napretka.	Ministarstvo vanjskih poslova
Dogovoriti principe i standarde koji se koriste za pametne gradove, zasnovane na standardima EU, s ciljem osiguranja interoperabilnosti podataka i usluga	2023	Pokrenute aktivnosti na uspostavljanju ICT mreže državnih službenika za razvoj interoperabilnih usluga javne uprave.	Dalje aktivnosti na jačanju koordinacije između institucija javne uprave Crne Gore i pružanju podrške u izgradnji kapaciteta mreže državnih službenika angažovanih na razvoju IKT na centralnom i lokalnom nivou i unapređenju efikasnosti digitalnog upravljanja.
Preduzeti regionalne aktivnosti za promovisanje vještačke inteligencije (AI) u odabranim aspektima i na osnovu praksi EU	2024	Vlada Crne Gore je u junu 2023. godine potpisala Program Evropske unije Digitalna Evropa (2021-2027). Digitalna akademija Crne Gore, kao platforma za sve, osnovana je za jačanje digitalnih vještina i kompetencija javnih službenika, studenata i ranjivih grupa od strateškog značaja.	Ministarstvo javne uprave Obuke o AI će biti organizovane kroz Digitalnu akademiju. Predstavnik Ministarstva javne uprave je član RG za AI u Savjetu Evrope.

MONITORING IZVJEŠTAJ

Preduzeti regionalne aktivnosti kako bi se olakšalo učešće ZB u EU HPC 2023 - 2024

Preduzeti regionalne aktivnosti za poboljšanje dostupnosti, analize i praćenja visokokvalitetne statistike digitalne ekonomije, nadovezujući se na EU DESI i ITU indeks razvoja ICT-a

MONSTAT / EKIP

Regionalna saradnja u pogledu razmjene dobre prakse u oblasti digitalne transformacije, posebno e-uprave

Dogovoriti minimalne tehničke standarde i specifikacije kako bi omogućili razmjenu podataka i dokumenata, te sproveli pilot aktivnosti

2021
Piloti 2022 - 2023

Završena je i objavljena "Studija izvodljivosti za identifikaciju tehničke interoperabilnosti u Crnoj Gori" koja sadrži relevantnu listu tehničkih standarda.²

Ministarstvo javne uprave

Uskladiti regionalne aktivnosti kako bi se osigurala zaštita ličnih podataka i privatnosti na Zapadnom Balkanu, na osnovu standarda EU

2023

Izrađen je Zakon o zaštiti ličnih podataka, usklađen sa GDPR direktivom.

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Usvajanje zakona.

Razviti mentorske programe za CSIRT ZB i druge institucije kao dugoročnu saradnju sa naprednim CSIRT-ovima i drugim partnerima

2023

Jedinica CIIRT postoji u okviru Ministarstva javne uprave.

Ministarstvo javne uprave

Formira se Agencija za sajber bezbjednost.

² Više informacija o studiji izvodljivosti, dostupno na:

<https://www.rcc.int/pubs/147/feasibility-study-for-identification-of-technical-interoperability-in-montenegro>

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Ojačati kapacitete sajber bezbjednosti u regiji ZB kroz saradnju sa ENISA-om	2021 - 2024	Crna Gora je otvorena za jačanje kapaciteta kroz saradnju sa ENISA-om.	Ministarstvo javne uprave	Očekuje se da će pristup ovom programu biti pokrenut tokom 2024. godine.
Povećati otpornost sajber-prostora u ZB kroz povećano učešće poslovne zajednice u jačanju kapaciteta sajber bezbjednosti u ZB	2022 - 2023	Osnovan je Regionalni centar za sajber bezbjednost, s ciljem razvoja sajber kapaciteta i edukacije o sajber bezbjednosti.		Biće imenovani nacionalni koordinatori iz svake ZB6 ekonomije i pet radnih grupa će biti osnovano za: (i) pitanja regulacije, (ii) finansijska pitanja, (iii) programe obuke, (iv) tehničke instalacije i (v) međunarodnu saradnju.

MONITORING IZVJEŠTAJ

Prioritet 2: Zelena agenda

Nivo implementacije

Nema	Minorno	Umjereno	Transformativno

Zelena agenda – Dekarbonizacija – Crna Gora

Aktivnost	Rok	Napredak (politike, aktivnosti)	Odgovorna(e) institucija(e)	Sljedeći koraci)
Uskladiti se sa Zakonom o klimi EU s vizijom postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine.	2025	U cilju daljeg uskladđivanja sa pravnim tekovinama EU, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera radi na izradi novog Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača. Novi zakon će omogućiti dalje uskladđivanje sa <i>acquis-<i>em</i> EU</i>, posebno funkcionisanje sistema za trgovinu emisijama (EU ETS) u skladu sa EU ETS Direktivom 2003/87/EC i njenim izmenama, kao i praćenje i izvještavanje, akreditaciju i verifikaciju, EU registre, besplatne nagrade i aukcije. Novim zakonom će se obezbijediti i uskladivanje sa pravnim tekovinama EU u oblasti praćenja i izvještavanja o emisijama stakleničkih gasova u skladu sa Uredbom (EU) 2018/2066 i Uredbom (EU) 2018/2067 o akreditaciji i verifikaciji podataka.	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Usvajanje zakona planirano za 4. kvartal 2024. godine

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Postavite perspektivne energetske i klimatske ciljeve do 2030.	2022. (U toku).	Vlada Crne Gore je u junu 2021. godine usvojila Izvještaj za pripremu ažuriranog nacionalno utvrđenog doprinosu (NDC) iz 2020. godine, kojim se obavezala da će smanjiti emisije gasova staklene bašte za 35% u odnosu na baznu 1990. godinu. i cilj koji je postavila Energetska zajednica je smanjenje emisije gasova za 55%. <i>Svjetska banka je odobrila sredstva за израду оквира Strategije о нискокарбонском развоју, која ће омогућити израду модела, сценарија, као и паралелне консултације са заинтересованим странама, у циљу изrade најбољег могућег оквира стратегије.</i>	Kraj 2026
Razviti i implementirati integrisane energetske i klimatske planove.	2022. (U toku).	Ministarstvo energetike i rudarstva u saradnji sa Ministarstvom turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	
Pripremiti i implementirati strategije prilagođavanja klimi.	2028. (U toku).	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Planirano da bude usvojen do kraja juna 2024.	

MONITORING IZVJEŠTAJ

Uskladiti se sa EU sistemom trgovanja emisijama i/ ili uvesti druge instrumente određivanja cijena ugljenika.	2024. (U toku).	Vlada Crne Gore je formirala komisiju za sprovođenje javne aukcije Odlukom o obrazovanju komisije za sprovođenje javne aukcije za dodelu emisionih kredita („Sl. list CG“, br. 151/22) zaduženu za sprovođenje javne aukcije, dodjelu emisionih kredita i dodjelu prikupljenih sredstava. Prethodno Ministarstvo (Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma) je 14. februara 2023. godine objavilo javni poziv za dodjelu emisionih kredita za 2022. godinu. Osim toga, novim zakonom će se ažurirati ETS propis.	Usvajanje zakona, kraj 2024. Završetak plana za uspostavljanje poreza na ugljenik do kraja 2025.
Povećati mogućnosti za primjenu prirodno zasnovanih rješenja za ublažavanje klimatskih promjena i prilagođavanje na njih.	2025.	Uz podršku IUCN-a, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera sprovodi projekat ADAPT, u cilju jačanja kapaciteta činioca uključenih u proces adaptacije na klimatske promjene.	
Osigurati učešće ekonomija ZB u Evropskom klimatskom paktu ili razmotriti razvoj sličnog mehanizma.	2022.		
Pregledati i revidirati, gdje je potrebno, sve relevantne zakone kako bi se podržala progresivna dekarbonizacija energetskog sektora.	2023. (U toku).		
Pripremiti procjenu socio-ekonomskog uticaja dekarbonizacije na individualnoj ekonomiji i regionalnom nivou.	2022.		

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Dati prioritet energetskoj efikasnosti i poboljšati je u svim sektorima.

U toku.

Transpozicija i puna primjena Direktive o energetskoj učinkovitosti zgrada.

2023.

Podržati šeme renoviranja privatnih i javnih zgrada i osigurati odgovarajuće finansiranje.

U toku.

Povećati udio obnovljivih izvora energije i obezbijediti potrebne uslove za investiranje.

U toku.

Smanjiti i postepeno ukinuti subvencije za ugalj, striktno poštujući pravila državne pomoći.

U toku.

Osigurati učešće u inicijativi Regije uglja u tranziciji za Zapadni Balkan.

U toku.

Razviti programe za rješavanje energetskog siromaštva i šeme finansiranja za renoviranje domaćinstava i obezbjeđivanje osnovnog životnog standarda.

U toku

2024.

MONITORING IZVJEŠTAJ

Podržati razvoj pametne transportne infrastrukture,

promovisati podsticanje inovativnih tehnologija (kao što su transport bez papira, vještačka inteligencija, multimodalno izdavanje karata za putnike, mobilnost kao usluga, aplikacije za granične prelaze, 5G koridori, itd.).

U toku.

Implementirati 2023.

Regionalni akcioni plan za željezničke reforme.

Definisati koridore 2027.

željezničkog teretnog i unutrašnjeg plovnog saobraćaja.

Definisati opštu 2021.

strategiju za prebacivanje saobraćaja sa drumskog na ekološki prihvatljivije načine.

Identifikovati 2030.

tehničke standarde EU i osigurati njihovu implementaciju i digitalizaciju svih vidova transporta.

PARLAMENTARNA DIPLOMATIJA: REGIONALNA SARADNJA KROZ POJAČAN PARLAMENTARNI DIJALOG

Implementirati
regionalni
akcioni plan
za olakšavanje
transporta.

2023.

Implementirati
Regionalni
akcioni plan za
bezbjednost
saobraćaja.

2022.

Implementirati
Akcioni plan puta.

2024.

Razviti i
implementirati
planove klimatske
otpornosti za
transportne
mreže ekonomija
Zapadnog
Balkana.

2022.

Promovisati
pripremu i
implementaciju
planova
održive urbane
mobilnosti za
urbana područja
na Zapadnom
Balkanu.

2025.

Definisati rješenja
održive mobilnosti
na regionalnom
nivou uključujući
planove za
primjenu
alternativnih
goriva.

2024.

Definisati plan
za postavljanje i
izgradnju stanica
za punjenje
električnih vozila.

2022.

Povećati
regionalnu
saradnju u
oblasti razvoja
infrastrukture
za alternativna
goriva.

2023.

Da bismo dobili odgovore iz djelokruga ministarstva nadležnog za energetiku i saobraćaj, direktno smo kontaktirali nadležne institucije; međutim, nismo dobili nikakve povratne informacije.

Analiza statusa implementacije Zelene agende u Crnoj Gori, koju je Eco-Tim radio u prethodnoj godini, pokazala je da su rezultati Vlade u sprovođenju obaveza koje proizilaze iz Zelene agende veoma loši. U avgustu 2023. godine Eco-Team je objavio da je od 58 konkretnih mjera obuhvaćenih Zelenom agendom za Zapadni Balkan (WB6), do sada realizovana samo jedna mjera iz svih pet stubova ZA, što čini 2% od ukupnog broja mjera. 51% je ostalo nerealizovano, dok je 47% u toku sprovođenja.

Diana Milev Čavor, koordinatorka programa za klimu i energiju u NVO Eco-Team, izjavila je da je potrebno hitno izmijeniti Ugovor o Energetskoj zajednici, kako bi se postigla dekarbonizacija u zemljama Zapadnog Balkana.

„Izmjena Ugovora je jedini realani naredni korak ukoliko Evropska komisija zaista želi da vidi neki progres u zemljama Zapadnog Balkana na putu dekarbonizacije. Ovaj progres je trenutno nezadovoljavajući i veoma spor”, navodi se u saopštenju.

U Ugovoru o Energetskoj zajednici identifikovani su mnogi nedostaci i strukturni propusti koji su doprinjeli neispunjavanju obaveza iz ovog ugovora u svim zemljama regionala. S tim u vezi, jedna od poražavajućih činjenica je da se emisije zagađujućih materija iz većine termoelektrana na ugalj u regionu nisu smanjile, već su se čak i povećale u proteklih pet godina.